

Grey Scale #13

DANES PICTA .COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

14-672

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE

~~_____~~
~~_____~~

~~_____~~

Egz. Nr 1

Ppłk dr Tadeusz BÓGUSZ

POJĘCIA I NORMY TAKTYCZNE I OPERACYJNE
OBOWIĄZUJĄCE W ROKU AKADEMICKIM 1985/86

Skrypt wykładu

48680

WARSZAWA

1985

14-672

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE

~~XXXXXXXXXX~~
~~XXXXXXXXXX~~

~~XXXXXXXXXX~~

Egz. Nr1

Pplk dr Tadeusz BOGUSZ

POJĘCIA I NORMY TAKTYCZNE I OPERACYJNE OBOWIĄZUJĄCE W ROKU AKADEMICKIM 1985/86

Skrypt wykładu

~~XXXXXXXXXX~~

48680

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI OGOLNEJ

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 54305

~~148680~~
~~01905~~

Egz. nr 1.

ZATWIERDZAM
KOMENDANT
WYDZIAŁU WOJSK LĄDOWYCH

gen.bryg. Ryszard KUBICZEK

Dnia 14 września 1985 r.

określ
14.09

POJECIA I NORMY TAKTYCZNE I OPERACYJNE
OBOWIĄZUJĄCE W ROKU AKADEMICKIM 1985/86

Skrypt wykładu

SZEF
KATEDRY TAKTYKI OGOLNEJ

[Signature]
płk dypl. Witold WÓJCIK

WSTĘP

W wykładzie prezentuje się wybrane pojęcia i normy taktyki ogólnej i sztuki operacyjnej, które obowiązują nas w roku akademickim 1985/86.

Przedstawia się następujące zagadnienia:

1. Walka i zasady walki.
2. Rodzaje i formy działań bojowych.
3. Operacje zaczepne.
4. Natarcie.
5. Operacje obronne.
6. Obrona.

Pełny zestaw obowiązujących pojęć i norm operacyjnych i taktycznych zawarty jest w następujących opracowaniach, do których odsyła się zainteresowanych:

- opracowanie KTO - Podstawowe normy i pojęcia taktyczne oraz ich wykładnia, nr bibl. 01864 - zawiera zbiór informacji ze szczebli pododdział - związek taktyczny;
- podręcznik KSO - Przygotowanie i prowadzenie operacji obronnej armii z uwzględnieniem kierunku nadmorskiego, nr bibl. 01003;
- wydawnictwo Szt.Gen.WP - Zbiór podstawowych norm operacyjnych, nr bibl. 021759.
- Biuletyny Informacyjne, Szt.Gen.WP nr nr 1/128/1979 i Nr 2/143/1983 nr nr bibl. odpowiednio: 019365 i 021421.

1. WALKA I ZASADY WALKI

Walkę, jako zbrojne starcie dwóch przeciwstawnych stron, prowadzi się w celu zniszczenia, rozbicia, obezwładnienia lub wzięcia do niewoli nieprzyjaciela oraz opanowania /utrzymania/ ważnych rejonów. Zachowuje się w celach walki oddziaływanie na siły żywe, ich uzbrojenie i teren, przestrzeń.

Wyróżnia się dwa zasadnicze sposoby prowadzenia walki zbrojnej:

- 1/ z użyciem broni jądrowej i innych środków masowego rażenia;
- 2/ z użyciem tylko broni konwencjonalnej.

W każdym z wymienionych sposobów walki mogą obowiązywać pewne ograniczenia i zakazy co do rodzajów i mocy uderzeń jądrowych oraz konwencjonalnych; obiektów, środowiska, czasu i inne. Np.: nacierającym w rejonach zurbanizowanych zakazuje się stosowania artylerii w walce o opanowanie elektrociepłowni.

Zwycięstwo, powodzenie w walce osiąga się wspólnym wysiłkiem wojsk i przez umiejętne stosowanie zasad walki.

Projekt "Regulaminu walki Wojsk Lądowych, Dywizja, Brygada, Pułk" preferuje następujące zasady walki: (diapozytwa nr 1)

1. Cel walki. ✓
2. Zdolność bojowa wojsk. ✓
3. Aktywność i ciągłość działań. ✓
4. Zaskoczenie. ✓
5. Współdziałanie. ✓
6. Przewaga.
7. Ześrodkowanie sił i środków oraz wysiłków dla wykonania zadań głównych w decydującym miejscu i czasie.
8. Manewr. ✓
9. Wysoki stan polityczno-moralny i dyscyplina. ✓

10. Zabezpieczenie działań bojowych. ✓

11. Ciągłe dowodzenie wojskami. ✓

Zasady te określa się mianem podstawowych.

Oprócz podstawowych zasad walki możemy wyróżniać i stosować inne, np.: rozśrodkowanie, maskowanie, wykorzystanie własności terenu. Treść i znaczenie zasad walki różnicuje się dla poszczególnych szczebli dowodzenia.

2. RODZAJE I FORMY DZIAŁAŃ BOJOWYCH

Działania bojowe polegają na stosowaniu środków walki i przygotowywaniu ich do użycia w czasie przesunięć, postojów i w walce. Inaczej mówiąc, działaniami bojowymi są wszystkie te, które realizują związki taktyczne, oddziały, pododdziały i żołnierze - ludzie uzbrojeni. Działania bojowe prowadzi jedna strona. Zderzenie działań bojowych dwóch przeciwstawnych stron jest walką zbrojną. Podkreślamy właśnie te cechy działań bojowych dla jasności i rozdzielności definiowania pojęć, jednoznacznego rozumienia co to są "walki" i "działania bojowe".

Działania bojowe dzieli się w kategoriach: znaczenia, charakteru, rodzaju i formy. (dodopozycja nr 2)

Zę względu na znaczenie wyróżnia się działania: podstawowe, uzupełniające i przygotowawcze. Podstawowymi działaniami bojowymi są: natarcie i obrona. Działaniami uzupełniającymi: działania rajdowe, działania powietrznoszturmowe, działania desantowe, działania opóźniające, i wycofanie. Działaniami przygotowawczymi są: postoje, marsze i przewozy.

W drugiej kategorii podziału działania bojowe mają charakter zaczepny albo obronny. Zaczepny charakter mają: natarcie, działania

rajdowe, działania powietrznoszturmowe. Natomiast charakter obronny mają: obrona, działania opóźniające, wycofanie. W drugiej kategorii podziału działania desantowe w zależności od sytuacji mogą mieć charakter zaczepnych lub obronnych.

Przedstawione podziały działań w pierwszej i drugiej kategorii mają duże znaczenie teoretyczne, natomiast podziały na rodzaje i formy mają zastosowanie praktyczne.

Rodzajami działań bojowych na szczeblach związków taktycznych, oddziałów i pododdziałów są: natarcie, obrona, działania rajdowe, działania powietrznoszturmowe, działania desantowe, działania opóźniające, wycofanie, marsze, przewozy, postoje. Każdy z rodzajów działań bojowych ma swoje formy. I tak: natarcie przyjmuje formy: przełamania, boju spotkaniowego, lub pościgu. Obrona przyjmuje formę obrony rejonów czyli stałej. W armiach NATO wydziela się ponadto obronę ruchową lub manewrową. U nas doktrynalnie preferuje się obronę rejonów.

3. OPERACJE ZACZEPNE

Operacje zaczepne na ZTDW siły zbrojne Układu Warszawskiego mogą prowadzić frontami o składach koalicyjnych lub narodowych. Armie ogólnowojskowe i armie pancerne najczęściej będą występowały o składach jednolitych narodowo i tylko niekiedy można podporządkować im czasowo związki taktyczne i oddziały innych nacji.

Front o składzie:

- 2-4 armii ogólnowojskowych;
- jednej armii pancernej lub korpusu pancernego;
- 2-3 dywizji /DPanc, DD, DZ/;
- 1-2 brygad rakiet operacyjno-taktycznych;
- 1-2 brygad artylerii;
- 1-2 brygad lub pułków rakiet przeciwlotniczych;

- 1-2 pułków artylerii przeciwlotniczej;
- 1-2 pułków lub brygad przeciwpancernych;
- 1-2 pułków śmigłowców;
- i licznych frontowych związków i oddziałów rodzajów wojsk, jednostek technicznych i tyłowych może otrzymać na operację zaczepną ok. 600-800 ładunków jądrowych, oraz niekiedy:
- 1-2 dywizje powietrznodesantowe;
- brygadę desantowo-szturmową;
- brygadę szturmową /do desantu morskiego/.

Operację zaczepną frontu mogą charakteryzować następujące wskaźniki:

- głębokość operacji - 600-800 km;
- szerokość pasa operacji - 250-500 km;
- odcinek przełamania - 16-20 km;
- czas trwania operacji - 12-15 dób;
- średnie tempo natarcia wojsk - 40-50 km/dobę.

Cel operacji zaczepnej - rozgromienie głównego zgrupowania wojsk nieprzyjaciela w pasie frontu, przeniesienie działań w przestrzeń operacyjną i opanowanie ważnych rejonów i obiektów - front osiąga: wykonując pierwsze, zmasowane uderzenie jądrowe mocą 40-50% dysponowanych ładunków, jeśli działania będą prowadzone z użyciem broni jądrowej; biorąc udział w operacji przeciwpowietrznej i powietrznej; realizując zadanie bliższe i zadanie dalsze.

Zadanie bliższe frontu obejmuje przestrzeń na głębokość 250-350 km i ma być wykonane w ciągu 6-7 dób.

Zadanie dalsze frontu sięga głębokością 350-450 km a niekiedy więcej i na jego wykonanie przeznaczają się 6-8 dób.

Front swoje zadania wykonuje uderzając wojskami na 2-3 kierunkach, z których jeden jest głównym:

- rozcinająco na kilku kierunkach;

- zbieżnie na kierunkach do okrążenia zgrupowań wojsk nieprzyjaciela;
- odcinając określone zgrupowanie npla.

Armie ogólnowojskowe przystępują do operacji zaczepnych w sile:

- 3-5 dywizji zmechanizowanych; *yfsh. 40:30*
- 1-2 dywizji pancernych; *u odd.*
- oraz brygad; rakiet operacyjno-taktycznych, artylerii, saperów, chemicznej;
- i pułków; rakiet przeciwlotniczych - 2; lotnictwa wojsk lądowych i innych oddziałów.

Skład bojowy armii pozwala na osiąganie gęstości 20-30 czołgów na 1 km odcinka przełamania i do 70-80 dział i moździerzy. Armię na głównym kierunku uderzenia wzmacnia się:

- 1-2 brygadami artylerii;
- pułkiem artylerii przeciwpancernej;
- pułkiem pontonowym;
- i innymi oddziałami i pododdziałami w tym rozpoznania radioelektronicznego i WRE.

Przydziela się jej też 40-60 rakiet z głowicami jądrowymi, 5-15 bomb jądrowych, 20-40 samolotów lotnictwa myśliwsko-bombowego, 50-75 eskadrolotów lotnictwa myśliwsko-szturmowego i 30-45 eskadrolotów lotnictwa rozpoznania taktycznego.

W pierwszej operacji zaczepnej armie działają w pasach o szerokości 60-100 km. Ich zadanie bliższe ma głębokość 100-150 km i ma być wykonane w ciągu 2-3 dób, a zadanie dalsze o głębokości 150-200 km w ciągu 3-4 dób.

Cała operacja zaczepna armii ma głębokość 250-350 km, czyli ma tę samą głębokość jak zadanie bliższe frontu.

Armie drugiego rzutu frontu prowadzą najczęściej operacje zaczepne na głębokość 400-500 km, na które składa się zadanie bliższe o głębokości 150-200 km i zadanie dalsze o głębokości 400-500 km.

Przygotowanie operacji zaczepnych frontu trwa 4-5 dni, armii - 2-3 dni. Samo przygotowanie pierwszego uderzenia jądrowego frontu wymaga 6-8 godzin. Przygotowanie w krótkim czasie przełamania obrony nieprzyjaciela wymaga w skali armii 1 doby, w dywizji do 6-8 godz.

4. NATARCIE

✓ Natarcie jest zasadniczym rodzajem działań bojowych, jedynym, który zapewnia całkowite rozbicie nieprzyjaciela. Istotą natarcia jest zsynchronizowane rażenie nieprzyjaciela bronią jądrową, środkami konwencjonalnymi z ruchem postępowym wojsk pancernych, zmechanizowanych i w głąb ugrupowania (w stronę upła) wszystkich typów piechoty. Często spotykamy się z poglądami, że pododdziały i oddziały nie przełamują obrony nieprzyjaciela, Otóż przełamanie i nie tylko ~~na~~ przełamanie, widzimy z jednej strony jako zjawisko pola walki i z drugiej jako proces organizacyjny. Jako zjawisko, przełamanie jest formą natarcia na broniącego się nieprzyjaciela i może stosować je każdy szczebel organizacyjny/ZT, oddział, pododdział/. Jako proces organizacyjny przełamanie ma zróżnicowany ciężar gatunkowy i im wyższy szczebel organizacyjny, tym zakres organizowania, czas trwania, złożoności i znaczenie są większe. Jednakże dowódcy pododdziałów też organizują przełamanie i kierują nim.

Na proces natarcia składają się następujące elementy:

- ugrupowanie wojsk;
- oddziaływanie ogniowe, w postaci jądrowego i ogniowego rażenia nieprzyjaciela;
- ruch wojsk /manewr, wszelki ruch na polu walki/.

Ugrupowanie dywizji /pułku/ do natarcia składa się z elementów stałych, tworzonych doraźnie i zabezpieczających.

W grupie elementów stałych obok: pierwszego rzutu i drugiego rzutu częściej niż dotychczas widzi się tworzenie trzeciego rzutu lub odvodu ogólnowojskowego.

Takie elementy jak: oddział wydzielony, oddział specjalny, oddział obejścia, oddział rajdowy, taktyczny desant powietrzny, grupa desantowo-szturmowa tworzy się doraźnie, czasowo.

Z kolei elementami zabezpieczającymi są: oddział zabezpieczenia ruchu /OZR/, oddział /grupa/ torujący, odwód inżynieryjny, odwód chemiczny, pododdział zadymiania i zbierający się do działania na sygnał - oddział ratunkowo-ewakuacyjny.

Elementami zabezpieczającymi i stałymi są: oddziały /pododdziały/ zabezpieczenia technicznego i oddziały /pododdziały/ tyłowe.

Jądrowe i ogniowe rażenie nieprzyjaciela realizuje się w czterech, powszechnie już znanych okresach: ogniowego zabezpieczenia podejścia wojsk z głębi; ogniowego przygotowania ataku; ogniowego wsparcia ataku; ogniowego wsparcia nacierających wojsk.

Trzeci element natarcia - ruch wojsk - przybiera wiele różnorodnych postaci, z których ważniejszymi są: przejście do natarcia, atak, rozwinięcie natarcia, manewr w walce.

Dywizje /pułki/ przechodzą do natarcia na broniącego się nieprzyjaciela "po podejściu z głębi" lub "z położenia w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem" / po zatrzymaniu natarcia, z obrony, po luzowaniu/.

Natarcie po podejściu z głębi zwykle prowadzi się z rejonu wyjściowego odległego o 20-40 km od przedniego skraju obrony nieprzyjaciela. Każdemu pułkowi /pz, pcz/ pierwszego rzutu wydziela się 1-2 drogi do rubieży ataku i linie regulujące rozwijanie się: - rubież rozwinięcia w kolumny batalionowe - 12-15 km od nieprzyjaciela;

- rubież rozwinięcia w kolumny kompanijne - 4-6 km;
- rubież rozwinięcia w kolumny plutonowe - 2-3 km;
- rubież ataku w odległości umożliwiającej skryte podejście pododdziałów piechoty i czołgów do skraju obrony nieprzyjaciela - do 600m. Z tym, że w terenie otwartym niekiedy rubież ataku może być oddalona na zasięg środków przeciwpancernych, czyli do 4-6 km !

Dywizje /pułki/ przechodzące do natarcia z położenia w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem przyjmują ugrupowanie bojowe w nocy poprzedzającej natarcie. W styczności z nieprzyjacielem ugrupowuje się pułki zmechanizowane. Pułki czołgów przeznaczone do pierwszego rzutu rozmieszcza się w rejonach wyczekiwania 12-15 km od przedniego skraju obrony nieprzyjaciela, a bataliony czołgów pułków zmechanizowanych pierwszego rzutu na pozycjach wyczekiwania - 6-8 km od nieprzyjaciela. Pułki czołgów drugiego rzutu rozmieszcza się w rejonach wyczekiwania - 15-20 km od nieprzyjaciela.

Atak rozpoczyna się od wejścia pododdziałów pierwszego rzutu w ciągłą strefę ognia przeciwpancernego nieprzyjaciela. Pododdziały atakują:

- w jednolitym pancernym ugrupowaniu bojowym;
- lub w mieszanym ugrupowaniu bojowym;
- lub pieszo.

Powodzenie w natarciu rozwija się przez skupianie wysiłków wojsk na kierunku głównego uderzenia, w tym przez wprowadzanie do walki kolejnych rzutów i odwodów.

Drugie /trzecie/ rzuty i odwody ogólnowojskowe wprowadza się do walki:

- przez luki, na stykach dwóch oddziałów /pododdziałów/;
- zza skrzydeł wojsk pierwszego rzutu;
- przez przekroczenie ugrupowania wojsk pierwszego rzutu, niekiedy może ono polegać na luzowaniu w walce, przejmowaniu opanowanych obiektów.

Wprowadzając kolejne rzuty do walki można zmienić kierunek głównego uderzenia. Manewr wojskami związanymi walką z nieprzyjacielem jest zawsze trudniejszy. W sumie manewry wojskami sprowadzają się do:

- oskrzydlenia, jednostronnego lub dwustronnego;
- obejścia;
- lub wycofania.

Ten ostatni rodzaj manewru w natarciu stosuje się do odpierania kontrataków odwodów nieprzyjaciela i niekiedy także dla zaoszczędzenia sił i środków na drugim kierunku.

Dywizja /DZ, DPanc/ do natarcia może być wzmocniona:

- 2-5 i więcej dywizjonami artylerii;
- dywizjonem do pułku artylerii przeciwpancernej;
- 1-2 kompaniami saperów;
- kompanią GSP do batalionu desantowo-przeprawowego;
- kompanią miotaczy ognia;
- eskadrą śmigłowców bojowych;
- do pułku śmigłowców transportowych.

Może też otrzymać 4-8 i więcej rakiet z głowicami jądrowymi i do 12 rakiet z głowicami konwencjonalnymi.

Ponadto dywizję może wspierać:

- artyleria armii ogniem do 4 dywizjonów;
- eskadra do pułku śmigłowców bojowych;
- lotnictwo myśliwsko-bombowe lub myśliwsko-szturmowe wysiłkiem do 2 pułkolotów.

Aby uzyskać powodzenie, dywizje, pułki powinny tworzyć i utrzymywać przewagę nad nieprzyjacielem 3,5-6-krotną do przełamania, 1,5-krotną do boju spotkaniowego i około 1,3-krotną do pościgu.

(dopozycja nr 3)

Dywizje /DZ, DPanc/ mogą otrzymać zadanie na dzień /dobę/ walki najczęściej dwustopniowe, które w przeciętnych warunkach obejmuje:

- pas natarcia o szerokości 10-20 km;
- zadanie bliższe - rozbicie nieprzyjaciela w pasie natarcia i opanowanie rubieży odwodów dywizyjnych /na głębokości do 15-25 km/;
- zadanie dalsze /dnia/ - rozbicie podchodzących odwodów nieprzyjaciela i opanowanie rubieży wyznaczonej na dobę natarcia na głębokości do 50-80 km.

Zadanie trzystopniowe dywizji składa się z: zadania bliższego, zadania następnego i zadania dalszego [dnia]. Zadanie trzystopniowe może otrzymać dywizja do przetrzymania czasu przygotowanej obrony, rejonów umocnionych i torowania szerokiej przesłady wodnych. Wówczas w zadaniu bliższym opanowuje rubież odwodów brygadowych npla.

5. OPERACJE OBRONNE

Operacje obronne prowadzi się w celu załamania natarcia lub przeciwuderzenia przeważających sił nieprzyjaciela, osłony operacyjnego rozwinięcia sił głównych frontu, osłony skrzydła frontu, wzmocnienia opanowanych rejonów po zakończeniu operacji zaczepnych.

Operacje obronne prowadzi się siłami armii i niekiedy części sił frontu oraz wyjątkowo całym frontem.

W warunkach przeciętnych armia może bronić pasa o szerokości 100-150 km i głębokości 100-120 km, a frontów pasa o szerokości 500 km i więcej i o głębokości do 350 km.

Obrona armii najczęściej składa się z trzech rubieży obronnych nazywanych pasami obrony.

Pierwszy pas obrony jako główny jest taktyczną strefą obrony, tworzą go dywizje pierwszego rzutu. Ma on głębokość 20-25 km i rozbudowane 3-4 pozycje obronne.

Drugi pas obrony, inaczej nazywany pierwszym armijnym, rozbudowuje się na głębokości 40-60 km od przedniego skraju obrony armii, a trzeci pas - inaczej drugi armijny - na 80-100 km.

Drugi i trzeci pas obrony ma po 2-3 pozycje obronne i głębokości 15-20 km każdy.

Na aktywnych odcinkach frontu obrony armia może stworzyć średnią gęstość środków przeciwpancernych około 10-12 na 1 km frontu, a także może zniszczyć jednocześnie w całym pasie 12-14 samolotów nieprzyjaciela.

Do pierwszego rzutu najczęściej armia wydziela 3-4 dywizje, do drugiego - 1-3 dywizje, przede wszystkim dywizje pancerne.

Dla dywizji drugiego rzutu wyznacza się po dwa kierunki przeciwuderzeń i na nich główne rubieże rozwinięcia w odległości 15-20 km od przedniego skraju obrony i jedną - dwie zapasowe rubieże rozwinięcia w odległości 10-15 km od rubieży głównej.

6. OBRONA

W ostatnich latach przywrócono właściwe znaczenie obronie jako jednego z podstawowych rodzajów działań bojowych. Ma to swoje odzwierciedlenie w dyrektywach i rozkazach szkoleniowych Ministra Obrony Narodowej, nacisku na realizację programów szkolenia wojsk i tematyce prowadzonych ćwiczeń. Istotą jej jest bezustanne rażenie rozwijającego się lub nacierającego nieprzyjaciela bronią jądrową i ~~środkami konwencjonalnymi bez postępowego ruchu frontu,~~ ^{z 4 stroną upła} z możliwie pełnym wykorzystaniem osłony terenu. Dywizje i pułki mogą przecho-

dzić do obrony:

- zawczasu, bez styczności z nieprzyjacielem;
- w styczności z nieprzyjacielem, w toku walki, np.: z natarcia lub z jednoczesnym luzowaniem innych wojsk, po desantowaniu.

Obrona dywizji /pułku/ w strukturze swej zawiera następujące elementy:

- zaplanowane i przygotowane uderzenia jądrowe /tylko dywizja/;
- ugrupowanie sił i środków;

- system ognia, zapór minowych i ogniowych;
- inżynierską rozbudowę pasa /rejonu/ obrony.

Broniąca się dywizja może otrzymać do 4-6 rakiet z głowicami jądrowymi, którymi pierwsze uderzenia wykonuje według planu armii, a kolejne - może wykonywać według decyzji dowódcy dywizji.

Ugrupowanie dywizji służy tworzeniu systemu ognia i jest ściśle związane z inżynierską rozbudową obrony.

Skład
Trzema - dwoma pułkami pierwszego rzutu obsadza się pierwszą i drugą pozycję obrony.

Jednym - dwoma pułkami drugiego rzutu obsadza się trzecią pozycję obrony i niekiedy też czwartą pozycję.

Pozycje obrony stanowią linie batalionowych rejonów obrony o głębokości do 3 km lub kompanijnych punktów oporu o głębokości do 2 km. (*od opozycji m 4*)

Pozycje obrony wyznacza się w terenie w odległości 4-6 km. W ten sposób ugrupowanie bojowe dywizji ma głębokość 20-25 km, a pułku do 12 km.

Na rozkaz dowódcy armii, w warunkach bez styczności z nieprzyjacielem, na głębokości od 20-40 km do przedniego skraju obrony organizuje się pas przesłaniania. Do działań opóźniających w pasie przesłaniania dywizja wysyła oddziały wydzielone w sile wzmocnionych batalionów a niekiedy pułk.

Dowódca dywizji decyduje o organizowaniu pozycji przedniej zarówno w warunkach styczności jak i bez styczności z nieprzyjacielem.

Pozycję przednią w odległości do 6-8 km od przedniego skraju obsadzają wzmocnione bataliony lub kompanie z pułków pierwszego rzutu

które rozbudowują kompanijne i plutonowe punkty oporu.

Na odcinkach gdzie nie tworzy się pozycji przedniej dowódcy batalionów lub kompanii organizują ubezpieczenia bojowe w odległości do 2 km od przedniego skraju obrony.

W systemie ognia wykorzystuje się wszelkie środki ogniowe tworząc ciągłe strefy ognia przeciwpancernego, przeciwlotniczego i przeciwpiechotnego oraz wyznacza się rejony ześrodkowania ognia artylerii, pododdziałów czołgów i piechoty, odcinki ogni zaporowych artylerii, rubieże ogniowe, odcinki minowania zaporowego.

Z elementów inżynierskiej rozbudowy obrony oprócz wymienionych już pozycji, dużą rolę odgrywają zawczasu przygotowane pozycje rygłowe, pośrednie i rubieże ogniowe.

Do obrony dywizje mogą przechodzić ze wzmocnieniem **8**:

- do 2-4 dywizjonów artylerii;
- do pułku artylerii przeciwpancernej;
- do kompanii miotaczy ognia.

Mogą być też one wspierane wysiłkiem do 3 eskadrolotów LMB lub LMSz i do 3 eskadrolotów śmigłowców bojowych.

ZAKONCZENIE

Skromność czasu przeznaczanego na wykład nie pozwala na przedstawienie wystarczająco dużej liczby informacji o pojęciach i normach stosowanych w taktyce ogólnej i sztuce operacyjnej. W ostatnich latach wzbogaciliśmy tę dwie podstawowe dyscypliny naukowe nowymi treściami i zgodnie z decyzjami Komendy Akademii wprowadzamy w życie publikując je, nauczając i uczestnicząc w ćwiczeniach, sympozjach, naradach.

Chodzi o to, by propagując osiągnięcia teoretyczne, zdawać sobie sprawę z istnienia obiektywnej rzeczywistości. i traktować pojęcia i normy z pewną tolerancją. Zresztą nawet w projekcie nowego "Regulaminu walki Wojsk Lądowych Dywizja - Brygada - Pułk" pisze, ^{sie} że oprócz podstawowych zasad walki istnieją inne.

OPROGRAMOWANIE

1. Schematy:	Nr bibl.
- Operacja zaczepna frontu	- 06866
- Formy strategicznych działań sił zbrojnych	- Pf 6865
- System obrony armii	- 06204 lub 06895
- Ideowy schemat operacji zaczepnej armii	- 07012
- Ugrupowanie 5 Armii	- 05688
- Struktura obrony dywizji	- 07093 lub 06018
- Ugrupowanie bojowe DZ w obronie	- 07092
- Natarcie dywizji z bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem	- Pf 7041
- Natarcie dywizji z marszu	- Pf 7040
- Podstawowe normy taktyczne natarcia dywizji i pułku	- 06993
-
2. Diapozytywy:	
- System obronny armii i ideowy schemat operacji zaczepnej	- 01686
- Operacja zaczepna frontu	- 01684
- Obrona dywizji	- 01690
- Natarcie dywizji	- Pf 1531

LITERATURA

1. Biuletyn Informacyjny Nr 1 /128/, Szt.Gen.WP 1979
nr bibl. 019365.
2. Biuletyn Informacyjny Nr 2 /143/, Szt.Gen.WP 1983
nr bibl. 021421.
3. Podstawowe normy i pojęcia taktyczne oraz ich wykładnia,
ASG 1985, nr bibl.01864.
4. Przygotowanie i prowadzenie operacji obronnej armii z uwzględ-
nieniem kierunku nadmorskiego, Podręcznik, ASG 1985, nr bibl.
01003.
5. Zbiór podstawowych norm operacyjnych, Szt.Gen.WP 1985,
nr bibl. 021759.
6. Zbiór podstawowych norm taktycznych, Szt.Gen.WP 1985,
nr bibl. 021760.

Wykonano w 2 egz.

Egz. nr 1 - 2 Bibl.Nauk.DZS

Wyk. ppłk Bogusz

Druk.E.K. dnia 4.9.85r.

Nr ks.masz.047/KTO

